

Vihakampanja käynnistyy – toimi näin

Toimittajat joutuvat työssään yhä useammin sekä vihapuheen että masinoitujen verkkovihakampanjoiden kohteeksi. Verkkohäiritä on vakava yhteiskunnallinen ongelma, koska se pyrkii hiljentämään toimittajia. Sillä on myös merkittäviä psykologisia vaikutuksia kohteeksi joutuneelle. Journalisti tarjoaa käytännön työkalupakin verkkovihan kohtaamiseen kohteille, kollegoille ja esimiehille. Ota aukeama talteen ja kiinnitä toimituksen seinälle.

JOHANNA VEHKOO, TEKSTI • EMMI NIEMINEN, KUVITUS

Vihakampanjan kohde, tee näin

- Ota kaikki uhkaava tai loukkaava sisältö talteen.
- Jos vihaviestien lähettäjät tunkevat henkilökohtaisiin viestikanaaviisi, kuten Facebookin yksityisviesteihin, blokkaa heidät surutta.
- Jos viestit ja kommentit ahdistavat, voit pyytää ystävää tai kollegaa seuraamaan sometilejäsi ja putsamaan sähköpostisi.
- Kerro häirinnästä esimiehellesi. Työnantajan tulee tietää, jos joudut työssäsi kohtaamaan vihaa.
- Huolehdi tietoturvasta. Oletko suojannut sosiaalisen median tilisi niin, että tuntemattomat eivät pääse näkemään henkilökohtaisia tietojasi ja päivityksiäsi? Ovatko salasanasasi tarpeeksi vahvoja? Älä käytä samaa salasanaa useisiin eri palveluihin. Salasanojen luomiseen ja hallintaan kannattaa käyttää jotakin laitteellesi sopivaa password manager -ohjelmaa.
- Ovatko henkilökohtainen puhelinnumerosi ja osoitteesi salaiset? Tarvittaessa voit tehdä verkossa maistraatille tietojenluovutus- tai turvakiellon. Turvakieltoon tarvitaan hyvät perustelut tai vähintään käynti maistraatissa, joten päätöstä ei saa välittömästi.
- Jos häiriköt soittelevat, kannattaa muistaa, että he saattavat äänittää puhelun ja julkaista sen editoituna verkossa. Erityisesti Ruotsissa toimittajat ovat joutuneet häiriköpuheluiden kohteeksi, ja ilmiö on rantautunut myös Suomeen.
- Henkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen on tärkeintä. Ota tarvittaessa etäisyyttä tilanteeseen. Hyökkäyksen pahin aalto laantuu useimmiten parissa päivässä.
- Muista, että kohteeksi voi joutua kuka tahansa. Yritä olla ottamatta asiaa henkilökohtaisesti.

Esimies, tee näin

- Tee selväksi, että ymmärrät tilanteen vakavuuden. Toimittaja saattaa ajatella, että hän ei voi näyttää vihapostin tai uhkailujen vaikuttavan itseensä.
- Kysy, miten työnantaja voi auttaa. Huolehdi siitä, että oman julkaisun moderointi toimii eikä uhkailuja ja solvauksia jää toimittajan juttujen kommenttikenttiin.
- Onko ongelman laajuus selvillä organisaatiossa? Jääkö se piiloon? Tarvitaanko esimerkiksi koko henkilökunnalle suunnattua koulutusta? Luo toimintaohjeet tulevien vihakampanjoiden varalle.
- Hanki toimittajalle tarvittaessa tietoturva- ja turvallisuusneuvontaa.
- Teetä turvallisuusarvio: Onko fyysisen väkivallan uhkaa? Onko vaarana, että joku selvittää toimittajan osoitteen ja saapuu häiriköimään? Pitäkö poliisille ilmoittaa?
- Työntekijä ei välttämättä itse tule ajatelleksi ottaa yhteyttä työterveyteen. Tarjoa mahdollisuutta psykologiseen tukeen.

Kollega, tee näin

- Kysy, tarvitseeko kohde apua. Tarjoudu moderoimaan hänen sometilejään tai sähköpostiaan.
- Jos viesteissä on jotakin laittomalta kuulostavaa, ota ne talteen ja keskustele myöhemmin kohteen kanssa siitä, pitäisikö tehdä rikosilmoitus. Voit myös auttaa rikosilmoituksen teossa.
- Jos kollegaa uhkaillaan somessa tai hänestä levitellään loukkaavia väitteitä, raportoi somepalveluiden omia sääntöjä rikkovat kommentit ylläpidolle.
- Pelkästään hyvä juttuseura saattaa olla korvaamaton apu. Kohteeksi joutuneet hyötyvät etenkin aiemmin vihahyökkäyksiä kokeneiden vertaistuesta.
- Freelancer jää tilanteissa usein yksin. Hänellä ei tyypillisesti ole työterveyshuoltoa tai työyhteisöä, jolta hakea

tukea. Pyydä free vaikka kahville tai kaljalle. Hän osaa arvostaa yhteydenottoasi!

- Tue kohdetta julkisesti esimerkiksi rohkeavilla ja arvostavilla kommentteilla hänen sosiaalisen median kanavissaan. Joskus trollit karkaavat paikalta, kun he näkevät, ettei kohde olekaan yksin.
- Netti ei ole irrallaan muusta elämästä, vaan se on paikka, jossa jokainen meistä viettää paljon sekä työ- että vapaa-aikaansa. Se on kaikille kuuluvaa julkista tilaa. Älä kehota uhria poistumaan sosiaalisesta mediasta.
- Älä vähättele kohteen kokemuksia sanomalla, ettei verkossa tapahtuvilla asioilla ole väliä. Verkkohyökkäyksillä on todellisia seurauksia, kuten mainehaittaa, turvallisuuden heikkenemistä ja psyykkisiä ongelmia.